

Шановні леді та джентельмени, дякую вам за те, що я стою на цій сцені та отримую цю нагороду.

Знаєте, коли був оприлюднений пресреліз, що я отримаю цю премію, то ми в редакції думали, як перекласти це слово courage. Бо його також можна перекласти на українську, як мужність, а це, знаєте, дуже таке чоловіче слово. Що таке мужність бути жінкою – журналісткою, і чи сьогодні це якось відрізняється від чоловіка – журналіста, коли ти висвітлюєш війну, насильство, порушення прав людини.

Якось я поїхала на лінію зіткнення посеред ночі, бо саме опівночі мало початись перемир'я, і я хотіла чути, тобто якраз хотіла не чути нічого – звуків пострілів, мін, котрі розриваються, криків. Була українська зима, - 22 градуси. З військового намету з буржуйкою мене вигнав полковник української армії зі словами, що жінці не місце на війні. Знаєте, як на кораблі - до нещастя.

Я часто помічала, що жінки журналістки більше звертали увагу на цивільне населення, котре залишилось жити серед нерозірваних бомб між двома лініями розмежування на Донбасі усі ці 5 років українсько-російської війни. Як жінок сприймають на цій війні? Часом мені здавалось, що ніби як трохи до несповна розуму – занадто емоційна, якщо про звичайних людей, якщо говориш про мир – занадто слабка.

Роблячи протягом усіх років війни одну і ту саму роботу, розповідаючи одні й ті самі історії, я пройшла шлях від героїні своєї країни до тричі ворога своєї країни. Часто і перші і другі епітети давали одні й ті самі люди.

За матеріали про не чорно-білу війну, де наші не лише герої, де є насильство щодо мирного населення з обох боків, де ти ставиш питання, як закінчити війну. Найчастіші коментарі, які я отримувала за такі матеріали – це що такі історії не на часі, що спочатку треба перемогти у війні, а потім розбиратись.

Були і погрози, цікаво, що часто поруч з погрозами за такі матеріали я отримувала коментарі про не такий голос, не такий ніс. Я зустрічала подібні коментарі і під матеріалами інших журналісток, котрі висвітлювали війну, один з популярних про те, що замість висвітлювати війну – їм варто йти на кухню варити борщ. Це такий дуже смачний український суп.

Я майже не зустрічала подібних коментарів під матеріалами колег чоловіків. Але є те, з чим стикаємось ми всі, незалежно від статі. Мені здається, що зараз один з найскладніших часів для нашої професії. Так, журналістів убивають на війнах як і раніше, на російсько-українській війні вбили 7-х. Так, журналістів і далі беруть в полон, мій колега Станіслав Асеев з Радіо Свобода більше трьох років в підвалі сепаратистів так званої «ДНР».

Журналістам і далі платять не дуже, місць, де вони б чесно могли виконувати свою роботу не стало більше. Що стало новими викликами? Те, що ми постійно повинні пояснювати, що ми робимо, як, і чому це важливо. Ми мусимо доводити, що наша професія все ще потрібна. І ми стикаємось з ненавистю, погрозами, атаками в соцмережах, і часто їх вдвічі більше, коли ми журналістки – жінки, з пропагандою, фейками, і спрощенням. От навіть американські журналісти бачать, що незважаючи на величезну кількість викриттів, люди досі залишаються на ключових посадах.

Сьогодні в час популізму, коли політики дуже часто протиставляють журналістів суспільству, називаючи нас фейкньюс – як президент Трамп, чи кажучи, що журналісти їм не потрібні, бо вони спілкуються з суспільством без посередників – напряду через соцмережі*, як голова офісу нашого президента, – дуже легко опустити руки, чи погнатись за лайками і чорно-білою картинкою світу. Але так і ми, і політики ризикуємо говорити лише з тією аудиторією, яка нам подобається, і якій подобаємось ми. І от це один з найбільших викликів сьогодні в нашій професії.

І тепер я маю сказати про хоробрість. Разом зі мною премію отримає моя колега Анна Бабінець. Лише кілька місяців тому я почула від Ані, і це була перша людина, від котрої я таке почула, що вона планує займатись журналісткою все своє життя. В Україні таке почути справді не просто. Я тоді подумала – оце хоробрість. І я часто думаю про все ці виклики для професії, і не маю хоробрості сказати навіть собі, як Аня, що я хочу займатись цією професією все своє життя.

Але ви знаєте, недавно після публікації моєї історії невинну людину випустили із тюрми. Саме наші герої і дають нам хоробрість рухатись далі. І вірити, що кожна історія була розказана не марно.

